

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра комп'ютерних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри

к.т.н., доцент _____ О.В. Строкань

«___» _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**„СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ”**

Курс для аспірантів 1 року навчання

Напрямок підготовки 201 –
„Агрономія”

Факультет інженерії та комп'ютерних технологій

2017 – 2018 н.р.

Робоча програма «Сучасні інформаційні технології у наукових дослідженнях» для аспірантів першого року навчання, напрямку підготовки АГ, - Мелітополь, ТДАТУ. - 12 с.

Розробник: Лубко Д.В., к.т.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри КН для аспірантів першого року навчання, напрямку підготовки АГ

Протокол №1 від 29 серпня 2017 року

Завідувач кафедри КН

доц. _____ О.В. Строкань

“ ____ ” _____ 2017 року

Схвалено Методичною комісією факультету ІКТ для аспірантів першого року навчання, напрямку підготовки АГ

Протокол №1 від 31 серпня 2017 року

Голова доц. _____ В.О. Олексієнко

“ ____ ” _____ 2017 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Напрямок підготовки: АГ	Нормативна	
Загальна кількість годин – 90 годин	Спеціальність:	Курс	Семестр
Змістових модулів –		A1	
Тижневе навантаження: аудиторних занять – самостійна робота аспіранта –	Ступінь вищої освіти:	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	14 год.
		Лабораторні заняття	
		Практичні заняття	16 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	60 год.
		Форма контролю: Екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни „Сучасні інформаційні технології у наукових дослідженнях” – формування системи знань та вміння роботи у математичному пакеті Maple та у статистичному пакеті Statistica.

Надання теоретичних знань, пов'язаних з роботою в цих пакетах.

Ознайомлення та вивчення загальних принципів використання цих пакетів та отримання навичок практичного їх застосування при вирішенні складних інженерних задач пов'язаних з обробкою статистичних даних або просто великого обсягу даних для отримання заданих цілей.

Розглянемо коротко кожен з пакетів.

Пакет Maple.

Maple – це програмний пакет, система комп'ютерної алгебри (точніше, система комп'ютерної математики). Є продуктом компанії Waterloo Maple Inc. (Англ.) Рос., яка з 1984 року випускає програмні продукти, орієнтовані на складні математичні обчислення, візуалізацію даних і моделювання. Система Maple призначена для символічних обчислень, хоча має ряд засобів і для чисельного рішення диференціальних рівнянь і знаходження інтегралів. Володіє розвиненими графічними засобами. Має власну мову програмування, що нагадує Паскаль.

Maple – система комп'ютерної математики, розрахована на широке коло користувачів. Вона здатна виконувати швидко й ефективно не тільки символічні, але і чисельні розрахунки, причому сполучить це з чудовими засобами графічної візуалізації і підготовки електронних документів.

Maple поєднує в собі:

- могутню мову програмування (вона же мова для інтерактивного спілкування із системою);
- редактор для підготовки і редагування документів і програм;
- сучасний багатівіконний користувальницький інтерфейс із можливістю роботи в діалоговому режимі;
- могутню довідкову систему з багатьма тисячами прикладів;
- ядро алгоритмів і правил перетворення математичних виражень;
- чисельний і символічний процесори;
- систему діагностики;
- бібліотеки убудованих і додаткових функцій;
- пакети функцій сторонніх виробників і підтримку деяких інших мов програмування і програм.

Maple - одна з лідируючих систем для виконання символічних перетворень математичних виразів, чисельних розрахунків і візуалізації результатів. Велика кількість завдань може бути вирішено в ній швидко і якісно в аналітичному вигляді. При відсутності такої можливості Maple запропонує чисельні методи, що дозволяють отримати відповідь з дуже великим ступенем точності. Якщо необхідний аналіз даних, то знайдеться комплекс пакетів з арсеналом команд для їх обробки і графічної візуалізації. До теперішнього часу програма, щорічно

оновлюючись, перетворилася на потужний обчислювальний комплекс, призначений для виконання складних науково-технічних проектів і моделювання. Інтуїтивно зрозумілий і зрозумілий алгоритмічний мову Maple дозволяє програмувати рішення задач при відсутності в системі потрібної вбудованої команди і створювати призначені для користувача бібліотеки. Наявність відмінного редактора надає можливість отримання документа з високим поліграфічним якістю. Графічні вбудовані об'єкти дозволяють створювати корисні інтерактивні додатки. Неоціненна допомога Maple і в навчанні. Анімаційні можливості і потужна графіка сприяють глибшому розумінню важливих наукових понять, формул і законів.

Maple реалізує різноманітні варіанти математичних графіків. Будуються як графіки простих функцій у декартовій та полярній системах координат, так і графіки, що показують реалістичні образи складних, пересічних у просторі фігур з їх функціональним фарбуванням. Можливі наочні графічні ілюстрації рішень найрізноманітніших рівнянь, включаючи системи диференціальних рівнянь.

У саме ядро Maple убудоване обмежене число функцій побудови графіків. Це насамперед функція для побудови двовимірних графіків `plot` і функція для побудови тривимірних графіків `plot3d`. Вони дозволяють будувати графіки найбільш розповсюджених типів. Для побудови спеціальних графіків (наприклад, векторних полів градієнтів, рішення диференціальних рівнянь, побудови фазових портретів і т.д.) у пакети системи Maple включене велике число різних графічних функцій. Для їхнього виклику необхідні відповідні вказівки.

Графічні функції Maple задаються таким чином, що забезпечують побудову типових графіків без якої-небудь особливої підготовки. Для цього потрібно лише вказати функцію, графік якої будується, і межі зміни незалежних перемінних. Однак за допомогою додаткових необов'язкових параметрів можна істотно змінити вид графіків – наприклад, настроїти стиль і колір ліній, вивести титульний напис, змінити вид координатних вісей і т.д.

Пакет STATISTICA.

STATISTICA є інтегрованою системою комплексного статистичного аналізу і обробки даних в середовищі Windows і займає стійке лідируюче положення на ринку статистичного програмного забезпечення.

Мета дисципліни - сформувані у читача різноманітні навички прогнозування в рамках статистичних моделей в системі STATISTIC A. Статистичні моделі - важливий клас моделей, які пропонує математика досліднику. За допомогою цих моделей описуються явища, в яких присутні статистичні чинники, що не дозволяють пояснити явище в чисто детерміністських термінах. Типові приклади такого роду моделей представляють тимчасові ряди в економіці та фінансовій сфері, що мають тренд-циклічну компоненту і випадкову складову. Хоче того чи ні, дослідник не може виключити випадкову складову і повинен будувати свої висновки, враховуючи її наявність.

Прогнозування, знаходження прихованих періодичностей в даних, аналіз залежностей, оцінка ризиків при прийнятті рішень та інші завдання вирішуються в рамках статистичних моделей.

У процесі свого розвитку теорія ймовірностей і статистика розвинули невідомий іншим наукам апарат дослідження випадкових явищ, який вельми частково і практично на елементарному рівні застосовується в даній книзі.

Тому при виборі того чи іншого статистичного пакету, для порівняння пакетів, необхідно перш за все звертати увагу на такі характеристики, як:

- зручність керування даними (експорт / імпорт даних, їх реструктуризація);
- статистичне різноманітність (кількість статистичних модулів);
- графічні можливості (наявність вбудованого графічного редактора, можливість показу окремих елементів графіка, можливості експорту графіків).

Крім того, велике значення має зручність роботи з пакетом, легкість його освоєння (наявність вбудованої системи допомоги, керівництва користувача, ступінь зручності керування даними, результатами обчислень, таблицями і графіками), а також швидкість твору обчислень.

STATISTICA - це інтегрована система аналізу та управління даними. STATISTICA - це інструмент розробки призначених для користувача додатків в бізнесі, економіці, фінансах, промисловості, медицині, страхуванні та інших областях. STATISTICA легка в освоєнні і використанні. Всі аналітичні інструменти, наявні в системі, доступні користувачеві і можуть бути обрані за допомогою альтернативного користувальницького інтерфейсу. Користувач може всебічно автоматизувати свою роботу, починаючи з застосування простих макросів для автоматизації рутинних дій аж до поглиблених проектів, що включають в тому числі інтеграцію системи з іншими додатками або Інтернет. Технологія автоматизації дозволяє навіть недосвідченому користувачу налаштувати систему на свій проект. Процедури системи STATISTICA мають високу швидкість і точність обчислень. Гнучка і потужна технологія доступу до даних дозволяє ефективно працювати як з таблицями даних на локальному диску, так і з віддаленими сховищами даних.

Система має наступні загально визнані переваги:

1. містить повний набір класичних методів аналізу даних: від основних методів статистики до просунутих методів, що дозволяє гнучко організувати аналіз;
2. є засобом побудови додатків в конкретних областях;
3. в комплект поставки входять спеціально підібрані приклади, що дозволяють систематично освоювати методи аналізу;
4. відповідає всім стандартам Windows, що дозволяє зробити аналіз високоінтерактивним;
5. система може бути інтегрована в Інтернет;
6. підтримує web-формати: HTML, JPEG, PNG;
7. легка в освоєнні, і як показує досвід, користувачі з усіх областей застосування швидко освоюють систему;
8. дані системи STATISTICA легко конвертувати в різні бази даних та електронні таблиці;
9. підтримує високоякісну графіку, що дозволяє ефектно візуалізувати дані і проводити графічний аналіз;

10. є відкритою системою: містить мови програмування, які дозволяють розширювати систему, запускати її з інших Windows-додатків, наприклад, з Excel.

Пакет володіє широкими графічними можливостями, дозволяє виводити інформацію у вигляді різних типів графіків (включаючи наукові, ділові, тривимірні і двомірні графіки в різних системах координат, спеціалізовані статистичні графіки - гістограми, матричні, категоровані графіки та ін.)

Завдання дисципліни „Сучасні інформаційні технології у наукових дослідженнях” - навчити аспірантів застосовувати на практиці вміння роботи у математичному пакеті Maple та у статистичному пакеті Statistica. Навчитися принципам роботи з цими пакетами прикладних програм та отримання навичок практичного їх застосування при вирішенні складних інженерних задач пов'язаних з обробкою статистичних даних або просто великого обсягу даних для отримання заданих цілей.

В результаті вивчення дисципліни „Сучасні інформаційні технології у наукових дослідженнях” аспірант повинен

знати:

- сутність роботи з математичним пакетом Maple;
- мову програмування пакету Maple;
- редактор для підготовки і редагування документів і програм;
- сучасний багатовіконний користувальницький інтерфейс Maple із можливістю роботи в діалоговому режимі;
- довідкову систему Maple з багатьма тисячами прикладів;
- правила перетворення математичних виражень у пакеті Maple;
- систему діагностики у пакеті Maple;
- бібліотеки убудованих і додаткових функцій у пакеті Maple;
- потужні графічні можливості пакету Maple;
- сутність роботи зі статистичним пакетом Statistica;
- особливості використання статистичного пакета Statistica;
- сучасний багатовіконний користувальницький інтерфейс Statistic із можливістю роботи в діалоговому режимі;
- довідкову систему пакета Statistica;
- бібліотеки убудованих і додаткових функцій статистичного пакета Statistica;
- графічні можливості потужного статистичного пакета Statistica;

вміти:

- застосовувати на практиці математичний пакет Maple для вирішення складних математичних задач пов'язаних з введенням даних, рівняннями або побудовою різноманітних графіків та діаграм при розв'язанні інженерних задач різної складності у вишах або на підприємствах;
- застосовувати на практиці статистичний пакет Statistica для вирішення складних інженерних задач пов'язаних з обробкою статистичних даних або просто великого обсягу даних для отримання заданих цілей при проведенні експериментальних або лабораторних досліджень, тощо.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1: «Математичний пакет Maple».

ТЕМА 1. Введення в математичний пакет Maple.

Введення. Запуск пакету. Історія створення.

ТЕМА 2. Введення функцій у пакеті Maple.

Приклади функцій Maple. Основи введення функцій та принципи роботи у пакеті з функціями.

ТЕМА 3. Робота з вбудованими функціями у пакеті Maple.

Тригонометричні функції. Зворотні тригонометричні функції. Гіперболічні функції. Зворотні гіперболічні функції. Статечні і логарифмічні функції. Функції з елементами порівняння.

ТЕМА 4. Робота з вбудованими функціями у пакеті Maple.

Функція обчислення похідної. Функція обчислення інтегралу. Функція обчислення ліміту. Функція для розв'язання рівнянь і нерівностей. Функція для спрощення виражень.

ТЕМА 5. Основні оператори Maple.

Основні оператори Maple. Приклади використання.

ТЕМА 6. Графічні засоби Maple. Введення.

Теоретичні відомості. Побудова двовимірних графіків.

ТЕМА 7. Графічні засоби Maple. Особливості роботи.

Керування стилем і кольором лінії двовимірних графіків.

ТЕМА 8. Тривимірні графіки у Maple. Введення.

Побудова тривимірних графіків у Maple. Приклади.

ТЕМА 9. Тривимірні графіки у Maple. Приклади.

Побудова простих графіків у декартовій системі координат. Побудова графіків з різними типами осей. Побудова графіка у необмеженому діапазоні. Побудова графіка функції з розривами.

ТЕМА 10. Тривимірні графіки у Maple. Приклади.

Побудова графіків декількох функцій на одному рисунку. Графіки функцій, заданих лише іменами. Графіки функцій у полярній системі координат. Побудова пересічних поверхонь. Можливості пакету Plots.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: «Статистичний пакет Statistica».

ТЕМА 1. Введення в статистичний пакет Statistica.

Введення. Запуск пакету. Історія створення.

ТЕМА 2. Можливості системи STATISTICA.

ТЕМА 3. Первинна обробка статистичних даних у пакеті Statistica.

Перевірка статистичних гіпотез.

ТЕМА 4. Первинна обробка статистичних даних у пакеті Statistica.

Проста лінійна регресія.

ТЕМА 5. Первинна обробка статистичних даних у пакеті Statistica.

Множинна регресія.

ТЕМА 6. Первинна обробка статистичних даних у пакеті Statistica.

Часові ряди.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб	сем. (пр.)	СРС	
Змістовий модуль 1. Математичний пакет Maple							
1	Лекція 1	Введення у математичний пакет Maple	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 1	Пророблення теоретичного матеріалу та підготовка по лабораторній роботі	-	-	-	4,5	1,5
2	Лабораторна робота 1	Введення у пакет Maple	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 2	Пророблення теоретичного матеріалу та підготовка по лабораторній роботі	-	-	-	4,5	1,5
3	Лекція 2	Принципи роботи з пакетом Maple	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 3	Пророблення теоретичного матеріалу та підготовка по лабораторній роботі	-	-	-	4,5	1,5
4	Лабораторна робота 2	Основи роботи з математичним пакетом Maple	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 4	Пророблення теоретичного матеріалу та підготовка по лабораторній роботі	-	-	-	5	1,5
5	Лекція 3	Побудова двох та три вимірних графіків	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 5	Пророблення теоретичного матеріалу та підготовка по лабораторній роботі	-	-	-	5	2

6	Лабораторна робота 3	Графічні засоби Maple	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 6	Пророблення теоретичного матеріалу та підготовка по лабораторної роботи	-	-	-	5	2
7	ПМК-1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 - 35 год.			6	-	6	28,5	35
Змістовий модуль 2. Статистичний пакет Statistica							
8	Лекція 4	Введення у статистичний пакет Statistica	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 7	Пророблення теоретичного матеріалу та підготовка по лабораторної роботи	-	-	-	4,5	1
9	Лабораторна робота 4	Можливості системи Statistica	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 8	Пророблення теоретичного матеріалу та підготовка по лабораторної роботи	-	-	-	4,5	1
10	Лекція 5	Принципи роботи з пакетом Statistica	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 9	Пророблення теоретичного матеріалу та підготовка по лабораторної роботи	-	-	-	4,5	1

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лек	лаб	сем. (пр.)	СРС	
11	Лабораторна робота 5	Первинна обробка статистичних даних. Перевірка статистичних гіпотез	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 10	Пророблення теоретичного матеріалу та підготовка по лабораторної роботи	-	-	-	4,5	1
12	Лекція 6	Принципи первинної обробки статистичних даних.	2	-	-	-	-
	Лабораторна робота 6	Проста лінійна регресія	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 11	Пророблення теоретичного матеріалу та підготовка по лабораторної роботи	-	-	-	4,5	2
13	Лабораторна робота 7	Множинна регресія	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 12	Пророблення теоретичного матеріалу та підготовка по лабораторної роботи	-	-	-	4,5	2
14	Лекція 7	Принципи перевірки статистичних гіпотез у Statistica	2	-	-	-	-
	Лабораторна робота 8	Часові ряди	-	-	2	-	3
	Самостійна робота 13	Пророблення теоретичного матеріалу та підготовка по лабораторної роботи	-	-	-	4,5	2
15	ПМК-2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 – 35 год.			8	-	10	31,5	35
Екзамен							30
Всього з навчальної дисципліни - 90 год.							100

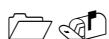
5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №1

Математичний пакет Maple

1. Як проводити запуск пакету?
2. Історія створення пакету Maple?
3. Можливості пакету Maple?
4. Які основи введення функцій та принципи роботи у пакеті з функціями?
5. Як вводити тригонометричні функції?
6. Зворотні тригонометричні функції.
7. Як вводити гіперболічні функції?
8. Як вводити зворотні гіперболічні функції?
9. Статечні і логарифмічні функції.
10. Як вводити функції з елементами порівняння?
11. Як вводити функції обчислення похідної?
12. Як вводити функції обчислення інтегралу?
13. Як вводити функції обчислення ліміту?
14. Як вводити функції для розв'язання рівнянь і нерівностей?
15. Як вводити функції для спрощення виражень?
16. Основні оператори Maple.
17. Побудова двовимірних графіків.
18. Керування стилем і кольором лінії двовимірних графіків.
19. Побудова тривимірних графіків у Maple.
20. Побудова простих графіків у декартовій системі координат.
21. Побудова графіків з різними типами осей.
22. Побудова графіка у необмеженому діапазоні.
23. Побудова графіка функції з розривами.
24. Побудова графіків декількох функцій на одному рисунку.
25. Графіки функцій, заданих лише іменами.
26. Графіки функцій у полярній системі координат.
27. Побудова пересічних поверхонь.
28. Можливості пакету Plots.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №2

Статистичний пакет Statistica

Як проводити запуск пакету?

-   Історія створення пакету Statistica.
-   Можливості пакету Statistica.
-   Перевірка статистичних гіпотез у пакеті Statistica.
-   Проста лінійна регресія у пакеті Statistica.
-   Множинна регресія у пакеті Statistica.
-   Часові ряди у пакеті Statistica.
-   Графічні засоби Statistica.
-   Побудова двовимірних графіків у Statistica.
-   Побудова тривимірних графіків у Statistica.
-   Як вводити тригонометричні функції?
-   Зворотні тригонометричні функції.
-   Як вводити гіперболічні функції?
-   Як вводити зворотні гіперболічні функції?
-   Статечні і логарифмічні функції.
-   Як вводити функції з елементами порівняння?
-   Як вводити функції обчислення похідної?
-   Як вводити функції обчислення інтегралу?
-   Як вводити функції обчислення ліміту?
-   Як вводити функції для розв'язання рівнянь і нерівностей?
-   Побудова простих графіків у декартовій системі координат.
-   Побудова графіків з різними типами осей.
-   Побудова графіка у необмеженому діапазоні.
-   Побудова графіка функції з розривами.
-   Побудова графіків декількох функцій на одному рисунку.
-   Графіки функцій, заданих лише іменами.
-   Графіки функцій у полярній системі координат.
-   Побудова пересічних поверхонь.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова (Maple)

1. Говорухин В.Н. Введение в Maple. Математический пакет для всех. [Текст] / В.Н. Говорухин, В.Г. Цибулин. -М.: Мир, 1997. – С. 208.
2. Дьяконов В.П. Математическая система Maple V R3/R4/R5. [Текст] / В.П. Дьяконов. – М.: СОЛОН-Пресс, 1998. – С. 400.
3. Цыганов А.В. Курс лекций Квантовая механика с Maple. [Текст] / А.В. Цыганов. - Санкт-Петербург, 2000.
4. Дьяконов В.П. Maple 6 Учебный курс. [Текст] / В.П. Дьяконов. – СПб.:«Питер», 2001. – С. 608.
5. Матросов А.В. Maple 6: Решение задач высшей математики и механики: Практическое руководство. [Текст] / Матросов А.В. -М.: Мир, 2001.

6. Дьяконов В.П. Maple 7. Учебный курс. [Текст] / В.П. Дьяконов. – СПб.: «Питер», 2002. – С. 672.
7. Дьяконов В.П. Maple 8 в математике, физике и образовании. [Текст] / В.П. Дьяконов. – М.: СОЛОН-Пресс, 2003. – С. 656.
8. Васильев А.Н. Maple 8. Самоучитель. [Текст] / А.Н. Васильев. – М.: Диалектика, 2003. – С. 352.
9. Голоскоков Д.П. Уравнения математической физики. Решение задач в системе Maple. [Текст] / Д.П. Голоскоков. Изд-во: «Питер», 2004. 544 с.
10. Дьяконов В.П. Maple 9.5/10 в математике, физике и образовании. [Текст] / В.П. Дьяконов. – М.: СОЛОН-Пресс, 2006. – С. 720.
11. Попов Б.О. Розв'язування задач у системі комп'ютерної алгебри Maple V. [Текст] / Б.О. Попов. – Київ: ViP, 2007. – 312 с.
12. Кирсанов М.Н. Графы в Maple. [Текст] / М.Н. Кирсанов. -М.: Физматлит, 2007. – 168 с.
13. Эдвардс Чарльз Генри. Дифференциальные уравнения и краевые задачи. Моделирование и вычисление с помощью Mathematica, Maple и MATLAB. Пер. с англ. Я.К. Шмидского. Differential Equations and Boundary Value Problems: Computing and Modeling. – 3-е изд. [Текст] / Чарльз Генри Эдвардс , Дэвид Э. Пенни. – М.: Издательство Вильямс, 2008. – 1104 с.
14. Дьяконов В.П. Энциклопедия компьютерной алгебры. [Текст] / В.П. Дьяконов. – М.: ДМК-Пресс, 2009. – С. 1264.
15. Дьяконов В.П. Maple 10/11/12/13/14 в математических расчетах. [Текст] / В.П. Дьяконов. – М.: ДМК-Пресс, 2011. – С. 800.
16. Кирсанов М.Н. Maple и MapleT. Решения задач механики. [Текст] / М.Н. Кирсанов. – СПб.: Издательство "Лань", 2012. – С. 512.
17. Таранчук В.Б. Основные функции систем компьютерной алгебры. [Текст] / В.Б. Таранчук. – Минск: БГУ, 2013.
18. Егоров А.И. Обыкновенные дифференциальные уравнения и система Maple. [Текст] / А.И. Егоров. – М.: СОЛОН-Пресс, 2016. – 392 с.
19. Кирсанов М.Н. Алгебра и геометрия. Сборник задач и решений с применением Maple. [Текст] / М.Н. Кирсанов, О.С. Кузнецова. – М.: Инфра-М, 2016. – 272 с.

Базова (Statistica)

1. Боровиков В.П. Популярное введение в современный анализ данных в системе STATISTICA. [Текст] / В.П. Боровиков. - М.: Горячая линия. Телеком, 2013. - 288 с.
2. Вуколов Э.А. Основы статистического анализа. Практикум по статистическим методам и исследованию операций с использованием пакетов Statistica и Excel. Учебное пособие. 2-е издание. [Текст] / Э.А. Вуколов. - М.: Форум, 2012. - 464 с.

3. Халафян А.А. Statistica 6. Математическая статистика с элементами теории вероятностей. Учебник. [Текст] / А.А. Халафян. - М.: Бином, 2011. - 496 с.
4. Халафян А.А. Statistica 6. Статистический анализ данных. Учебник. 2-е издание. [Текст] / А.А. Халафян. - М.: Бином-Пресс, 2010. - 528 с.
5. Плохотников К.Э. Основы эконометрики в системе Statistica. Учебное пособие + CD.
6. [Текст] / К.Э. Плохотников. - М.: Вузовский учебник, 2010. - 298 с.
7. Боровиков В.П. Прогнозирование в системе Statistica в среде Windows. Учебное пособие. 2-е издание. [Текст] / В.П.Боровиков, Г.И. Ивченко. - М.: Финансы и статистика, 2006. - 368 с.
8. Боровиков В.П. Statistica: искусство анализа данных на компьютере. В.П. Боровиков. 2-е издание. [Текст] / В.П. Боровиков. - СПб.: Питер, 2004. -688 с.
9. Салин В.Н. Практикум по курсу "Статистика" (в системе Statistica). Учебное пособие для студентов + CD. [Текст] / В.Н. Салин, Э.Ю. Чурилова. - М.: Социальные отношения, 2002. - 188 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри КН.
4. Сайт кафедри КН.
5. Джерела Інтернет.